

Særlig verdifulle og sårbare områder i Barentshavet

Innholdsfortegnelse

Særlig verdifulle og sårbare områder i Barentshavet

Publisert 18.10.2017 av Faglig forum for norske havområder (sekretariatet)

I arbeidet med forvaltningsplaner for havområdene er det utpekt enkelte områder som er særlig verdifulle og sårbare i miljø- og ressursammenheng. Områdene er identifisert ut fra bestemte kriterier, der områdets viktighet for mangfold og produktivitet er de viktigste. Det legges også vekt på hvor unikt, uberørt og representativt området er og hvor stor verdi det har vitenskapelig og pedagogisk.

Kartet viser særlig verdifulle områder i deler av forvaltningsplanområdet for Barentshavet - Lofoten.

Lofoten/Vesterålen

Lofoten – Røstbanken – Vesterålen er viktig fordi området har et rikt naturmangfold, men også fordi det huser en kombinasjon av viktige gyte-, oppvekst- og overvintringsområder for kommersielt viktige fiskearter, samt sjøpattedyr og sjøfugl. Her ligger Røstrevet, verdens største kjente dypvannsrev av øykorallen *Lophelia pertusa*. Revet er 35 km langt og 3 km bredt. Området har et rikt dyreliv i de grunne områdene. Her ligger også området Hola med 330 små og intakte korallrev, noen opp mot 40 meter høye.

Områdene innenfor eggakanten utenfor Lofoten og Vesterålen er svært næringsrike med høy planktonproduksjon. Viktige fiskebestander som torsk og hyse gyter utenfor Lofoten, Vesterålen og Troms. Fuglefjellet Røst har store hekkekolonier av blant annet lomvi og lunde. Områdene rundt Røst er også viktig hekkeområde for kystbundne arter som teist og ærfugl, i tillegg til flere skarvarter. Sjøpattedyr som havert, steinkobbe, spekkhogger og spermhval finnes også.

Tromsøflaket

Tromsøflaket er et grunt havområde med et rikt naturmangfold som ligger i inngangen til Barentshavet. Bunnkonturene styrer i stor grad strømsystemene, og en strømvirvel fører til at vannmassene får en forlenget oppholdstid over Tromsøflaket. Fiskelarver av blant annet sild, torsk og hyse og andre organismer som driver mer eller mindre passivet med vannmassene, får dermed lengre oppholdstid i området. Området har en stor og viktig svampfauna, og det antas at det også finnes flere forekomster av korallrev langs kantene ut mot dypere partier. Loppahavet har en stor korallfauna. Øya Loppa er en viktig sjøfuglkoloni for blant annet lunde og alke.

Eggakanten

Det er påvist stor variasjon i naturtyper og undersjøiske landskap langs eggakanten. Her finnes mange korallrev, flere potensielt nye naturtyper og kandidater til ansvarsarter for Norge. Grisehalekorallen (som Norge har et særskilt forvaltningsansvar for) er kun funnet i Bjørnøyraaset nord på eggakanten, hvor den danner en forekomst som er karakterisert som unik og sårbar. Næringsrikt atlantehavsvann langs eggakanten gir høy planktonproduksjon og dermed godt næringsgrunnlag for høyere ledd i næringskjeden.

Iskanten

Iskantsonen er et viktig område for arter som er avhengig av is i hele eller deler av livet. Her finner man en intens høy biologisk produksjon om våren og sommeren, noe som utnyttes av flere nivåer i næringskjeden. Her beiter bl.a. nøkkelartene polartorsk og lodde. Sjøfuglene polarlomvi og alkekonge kan forekomme i store konsentrasjoner langs iskanten om våren. Flere selarter bruker isen som kaste-, hårfellings- og hvileområde.

I dette området finner vi også store deler av Svalbards isbjørnbestand om sommeren som jakter blant annet på ringsel. Videre er det en mulig sammenheng mellom isdekket og ungeproduksjon hos isbjørn, siden isens utbredelse har betydning for hvorvidt isbjørnen når sine hiområder om høsten. Dessuten bruker isbjørnen isen til å forflytte seg over større områder. Grønlandshval, hvithval og narhval, de eneste hvalartene som er avhengig av is, kan også forekomme.

Polarfronten

Polarfronten er det området hvor det varme vannet fra Atlanterhavet møter det kalde, mindre salte vannet fra Arktis. I den isfrie delen av Barentshavet danner Polarfronten grunnlaget for et viktig område med høy biologisk produksjon. Her møtes også flere arktiske og boreale arter. Dette et attraktivt beiteområde på flere nivåer i næringskjeden. Produksjonen i dette området danner blant annet grunnlaget for de store sjøfuglbestandene i området Bjørnøya–Storfjorden–Hopen, hvor Bjørnøya har noen av de største hekkekoloniene i Barentsregionen og i Nord-Atlanteren. Bjørnøya har også eneste kjente hekkeplass for islom i Norge. Ved Bjørnøya finnes det også utstrakte gruntvannsområder med en særegen bunnfauna med relativt få arter og høy biomasse, samt en velutviklet tareskog.